

przestrzenie **TEORII**

UNIwersytet
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

UNIwersytet
JAGIELLOŃSKI

WYDAWNICTWO
NAUKOWE

POZNAŃ 2021

35

Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
ul. Fredry 10, Coll. Maius, p. 216, 61-701 Poznań
tel./fax 61 829 46 90
e-mail: akraj@amu.edu.pl

Stanisław Balbus (Kraków)
Paul Allain (Canterbury, Kent)
Anna Burzyńska (Kraków)
Bogdana Carpenter (Ann Arbor)
[Sylwester Dworacki] (Poznań)
Irena Górka (Poznań) – sekretarz redakcji
Krzysztof Hoffmann (Poznań) – sekretarz redakcji
Anna Krajewska (Poznań) – redaktor naczelna
Magdalena Popiel (Kraków)
Wojciech Sztaba (Ludwigsburg)
Elżbieta Tabakowska (Kraków)
Giovanna Tomassucci (Piza)
Seweryna Wystouch (Poznań)
Marzenna Ledzion-Markowska
Anna Piotrowicz
Piotr Zwierzykowski

Artykuły publikowane w „Przestrzeniach Teorii”
są recenzowane przez dwóch niezależnych recenzentów polskich
lub zagranicznych

Abstrakty opublikowanych prac są dostępne online
w międzynarodowej bazie danych The Central European Journal
of Social Sciences and Humanities <<http://cejsh.icm.edu.pl>>

Wydanie drukowane jest podstawową wersją czasopisma

Wersja elektroniczna czasopisma jest dostępna na Platformie PRESSto
<<http://pressto.amu.edu.pl/index.php/pt/index>>
ISSN (online) 2450-5765

© Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu,
Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 2021

Wersja elektroniczna publikacji jest dostępna na licencji
Creative Commons – Uznanie autorstwa – Użycie niekomercyjne
– Bez utworów zależnych 4.0 Międzynarodowe

Publikacja dofinansowana przez
Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej
Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu
oraz Wydział Polonistyki Uniwersytetu Jagiellońskiego

Ewa Wąsowska
Adam Pielachowski
Elżbieta Rygielska

ADRES REDAKCJI

KOMITET REDAKCYJNY

REDAKTORZY JĘZYKOWI

REDAKTOR STATYSTYCZNY

Opracowanie graficzne
Redaktor
Redaktor techniczny

ISSN 1644-6763
ISSN (online) 2450-5765
DOI:10.14746/pt

WYDAWCA

Druk i oprawa

WYDAWNICTWO NAUKOWE UNIWERSYTETU
IM. ADAMA MICKIEWICZA W POZNANIU
www.press.amu.edu.pl e-mail: press@amu.edu.pl wyd nauk@amu.edu.pl

Ark wyd. 27,00. Ark. druk. 25,875

VOLUMINA.PL DANIEL KRZANOWSKI, Szczecin, ul. Ks. Witolda 7-9

Spis treści

przestrzenie TEORII

7	Anna Krajewska Scena krytyczna
Rozprawy	
13	Joanna Orska Teorie poetów. Manifesty późnoawangardowe i poetyckie programy
43	Dorota Wojda Ironia jako dekonstrukcja umierania w <i>Listach</i> Witolda Wirpszy
83	Paweł Marciniak „i / ta wielka łapka / na ludzi” – o podmiocie w poezji Ewy Lipskiej
103	Małgorzata Kowalcze Bez władność tożsamości. Williama Goldinga <i>Sitą bezwładu</i> w perspektywie ontologii zorientowanej na przedmiot
125	Krzysztof Obremski Akt założycielski polskiego strukturalizmu immanentnego: Juliusza Kleinera <i>Treść i forma w poezji</i>
139	Iwona Boruszkowska, Aleksander Wójtowicz Warsztat duetu autorskiego. O pisaniu kolaboracyjnym Jolanty Fuchsówny i Jana Brzękowskiego
155	Karolina Chyła Szaleństwo i literatura. O <i>Dziennikach</i> Stefana Żeromskiego w perspektywie afektywnej
177	Agnieszka Waligóra Dwa ciała poety. Eugeniusza Tkaczyszyna-Dyckiego lektura performatywna
199	Mateusz Kłosowski W prześwitach poezji i filozofii, czyli tam, gdzie spotykają się Leśmian i Heidegger
217	Małgorzata Nowak Sataniczność kreacji bohatera w <i>Arabie</i> Juliusza Słowackiego
235	Elżbieta Górka, Mieszko Wandowicz Odwrócony „świat na opak”. O <i>Masce Śmierci Szkarłatnej</i> Edgara Allana Poe w kontekście teorii karnawału
247	Agnieszka Kocznur Joanna Bator w polskim polu literackim

<p>Beata Garlej Poetyka ewokacji (nie)uczciwości w opowiadaniu <i>Człowiek, który zdemoralizował Hadleyburg</i> Marka Twaina</p>	263
<p>Anita Jarzyna „Na dwu i na czterech łapach”. Eseistyka nieantropocentryczna i pisarstwo Michała Cichego</p>	279
<p>Grażyna Gajewska Przez fantastykę do ekokrytyki. Zwrot ku <i>science fiction</i></p>	311
<p>Anna Kędra-Kardela, Andrzej Sławomir Kowalczyk Poetyka kognitywna dwie dekady później. Rozważania wokół drugiego wydania <i>Cognitive Poetics</i> Petera Stockwella (2020)</p>	331
<p>Krzysztof M. Maj Ludotopia. O granicy świata gry</p>	347
Przekłady	
<p>Walerij Igoriewicz Tiupa W drodze do narratologii historycznej (przełożyła Agnieszka Ścibior)</p>	367
Scena krytyczna	
<p>Małgorzata Mikołajczak Mapowanie kanonu. Literatura polska w perspektywie światowej</p>	395

Contents

przestrzenie TEORII

- 7 **Anna Krajewska**
Critical Scene
- Treatise**
- 13 **Joanna Orska**
The Poet's Theories. Late-Avant-Garde Manifestos
and Meta-Poetic Statements
- 43 **Dorota Wojda**
Irony as Deconstruction of Dying in Witold Wirpsza's
Letters
- 83 **Paweł Marciniak**
„and / this large / human flap” — The Subject in the Poetry
of Ewa Lipska
- 103 **Małgorzata Kowalcze**
Free Fall of Human Identity in William Golding's *Free Fall*.
Insights from Object Oriented Ontology
- 125 **Krzysztof Obremski**
The Founding Act of Polish Immanent Structuralism:
Juliusz Kleiner's *Content and Form in Poetry*
- 139 **Iwona Boruszkowska, Aleksander Wójtowicz**
The Dual Author Technique. On Collaborative Writing
by Jolanta Fuchsówna and Jan Brzękowski
- 155 **Karolina Chyła**
Madness and Literature. Stefan Żeromski's *Diaries*
from the Affective Perspective
- 177 **Agnieszka Waligóra**
The Poet's Two Bodies. A Performative Reading
of Eugeniusz Tkacyszyn-Dycki's Work
- 199 **Mateusz Kłosowski**
In the Clearances Between Poetry and Philosophy,
or Where Leśmian and Heidegger Meet
- 217 **Małgorzata Nowak**
The Satanic Creation of the Protagonist
in Juliusz Słowacki's *Arab*
- 235 **Elżbieta Górka, Mieszko Wandowicz**
An Inverted „Mundus Inversus”. *The Masque of the Red
Death* by Edgar Allan Poe and the Theory of Carnival
- 247 **Agnieszka Kocznur**
Joanna Bator in the Polish Literary Field

<p style="text-align: right;">Beata Garlej</p> <p style="text-align: center;">The Poetics of Evoking (Dis)Honesty in the Short Story <i>The Man That Corrupted Hadleyburg</i> by Mark Twain</p>	263
<p style="text-align: right;">Anita Jarzyna</p> <p style="text-align: center;">„On two and four paws”. The Non-anthropocentric Essays and Writings of Michał Cichy</p>	279
<p style="text-align: right;">Grażyna Gajewska</p> <p style="text-align: center;">From Fiction to Ecocriticism. A <i>Science Fiction</i> Turn</p>	311
<p>Anna Kędra-Kardela, Andrzej Sławomir Kowalczyk</p> <p style="text-align: center;">Cognitive Poetics Two Decades Later: Considerations Around the Second Edition of Peter Stockwell’s <i>Cognitive Poetics</i> (2020)</p>	331
<p style="text-align: right;">Krzysztof M. Maj</p> <p style="text-align: center;">Ludotopia. On the Boundaries of the World of Games</p>	347
Translations	
<p style="text-align: right;">Walerij Igoriewicz Tiupa</p> <p style="text-align: center;">On the Way to Historical Narratology (translated by Agnieszka Ścibior)</p>	367
Critical Scene	
<p style="text-align: right;">Małgorzata Mikołajczak</p> <p style="text-align: center;">Mapping the Canon. Polish Literature in the World Perspective</p>	395